

Antwoord op de adviesvraag van de Stedelijke Adviesraad voor personen met een handicap betreft opvolging van het antwoord op de Adviesnota 'Voorontwerp beleidsnota Onderwijs, Opvoeding, Jeugd en Gezinsbeleid'

Beste leden van de Stedelijke Adviesraad voor Personen met een Handicap,

Met excuses voor dit laattijdige antwoord op jullie adviesvraag, waarvoor we jullie uitstel vroegen en kregen tot eind januari '23. Door afwezigheden van betrokken personeel kon dit in de loop van januari echter niet verder opgevolgd worden en duurde het langer om jullie een antwoord te kunnen formuleren.

Jullie stelden twee concrete vragen. Enerzijds met betrekking tot de ondersteuning bij het verwerven van Nederlands als 2de taal bij mensen die slechthorend of doof zijn. Anderzijds met betrekking tot het optimaliseren van de akoestiek bij totaalrenovaties en nieuwbouw. Jullie vroegen concreet wat er gepland/gebeurd is.

De SAPH vraagt tevens welke concrete stappen de Jeugddienst zet om de communicatie zoveel mogelijk visueel te maken en te ondersteunen met ondertitels.

Allereerst voor de ondersteuning bij het verwerven van Nederlands als 2de taal kan ik u het volgende antwoorden:

Als slechthorende of dove nieuwkomer zijn er in Vlaanderen twee talen te leren: de Vlaamse Gebarentaal (VGT) én Nederlands als lees- en schrijftaal. In het Gentse aanbod en daarbuiten wordt daarom steeds eerst voorzien in (minstens een basis aan) Vlaamse Gebarentaal. Hierop kunnen cursisten verder bouwen in het verwerven van Nederlands als 2de taal.

1. Intakeprocedure en regulier aanbod

Bij Amal vzw is een aparte intakeprocedure uitgewerkt voor cursisten met speciale noden. Kandidaat-cursisten met een auditieve beperking worden zoals andere NT2-cursisten eerst gescreend op leerprofiel en taalniveau. Hierna zijn er twee mogelijkheden:

- Indien de cursist Vlaamse Gebarentaal (VGT) kan of een tolk kan voorzien, wordt de cursist doorgestuurd naar de

cursistenbegeleiding in het Gentse volwassenonderwijs. De school doet hierop een aanvraag voor speciale ondersteuning bij AHOVOKS. Bij CVO Groeipunt zijn op deze manier 11 cursisten kunnen opstarten.

- Indien de cursist geen VGT kan, wordt deze doorgestuurd naar het aanbod VGT van CVO Groeipunt of CVO Crescendo.

2. Speciaal ingericht Aanbod

- In mei 2022 is er voor het eerst een noodaanbod (Vlaamse Gebarentaal voor anderstaligen) ingericht door CVO Groeipunt voor dove Oekraïners. Hierdoor konden meer dan 40 cursisten die verbleven in Gent of Brugge opstarten. Deze modules duurden tot eind september.
Van deze cursisten hebben er 14 hun beschikbaarheid doorgegeven voor een vervolgmodule NT2. Hiervan zijn er 10 cursisten die 's avonds les wilden volgen, waarop de school voorlopig vastliep op inzet van een leerkracht. Door voldoende vraag in Gent kunnen specifieke NT2 modules nog steeds aangeboden worden.
- In november 2022 is daarnaast de opleiding 'VGT voor anderstaligen' bij CVO Groeipunt opgestart met een vijftal cursisten. Dit traject bestaat uit twee modules. De cursisten starten met een module VGT basis. Hierbij leren zij gebaren juist uit te voeren, instructies geven in VGT, vragen formuleren en erop reageren. Na deze module kunnen zij een kort en eenvoudig gesprek voeren in VGT. Vanaf mei start de tweede module: 'Nederlands voor dove anderstaligen'. Hierin leer je in Vlaamse gebarentaal een basis Nederlands om bijvoorbeeld afspraken te maken, met de dokter te communiceren en met openbaar vervoer te reizen.

Er wordt gepoogd om de Oekraïense cursisten die in mei reeds VGT volgden, zoveel mogelijk te laten aansluiten in het tweede deel van dit traject – eventueel door deze module te verplaatsen naar de avond.

'Module 2' is gestart op 12/9/2023. Dit is de vervolgmodule op de VGT Basis1 en op NT2 voor dove anderstaligen 'Module 1', die opgestart is eind april. Momenteel nemen hieraan 9 cursisten deel.

Een nieuwe module VGT Basis 1 zou opgestart zijn op 9 oktober met 26 cursisten. Deze is uitgesteld wegens uitvallen van de

leerkracht en start ten laatste op in december. Deze cursisten kunnen opnieuw doorstromen naar een nieuwe 'module 1' met start in april 2024.

- CVO Crescendo (Mechelen) organiseert de opleiding 'VGT voor dove nieuwkomers'. Deze cursus kan twee jaar gevolgd worden en duurt voor beide jaren van september tot juni. Het traject bestaat uit een basis aan VGT en info om zelfredzaamheid te verhogen.
CVO Crescendo biedt daarnaast drie NT2-modules 'Nederlands voor dove nieuwkomers' aan in drie semesters met start in februari. Voor deze modules is een goede basis VGT vereist.
- Signaal aan Vlaanderen: er is een noodzaak tot decreetswijziging I&I. Dit is reeds aangekaart bij ABB en Vlaams kabinet (mogelijkheid creëren om een attest te kunnen behalen voor doven). Hier is momenteel een hiaat in het decreet.
- 4 mensen die Oekraïense gebarentaal kunnen, werden opgeleid in 2022 tot crisistolk. 2 hiervan konden effectief ingezet worden voor verschillende opdrachten. (statuut vrijwilliger)

3. Opvolging/monitoring

- Cursisten met een vraag naar VGT en NT2 komen momenteel op een wachtlijst terecht, deze wordt opgevolgd door CVO Groeipunt.
- In samenwerking met de aanbodverstrekkers volgt Amal vzw de nood en eventuele signalen verder op tijdens het Gentse NT2-overleg.
- Andere initiatieven Amal vzw:
 - o Werkgroep fysieke toegankelijkheid: binnen deze interne werkgroep brengen we in kaart wat gebeurt om de toegankelijkheid voor personen met een fysieke beperking te verbeteren binnen Amal vzw.
 - o Het CAW contacteerde Amal vzw met een vraag voor slechthorende Oekraïners. Sindsdien hebben zij er twee schakeltolken via Amal vzw ter beschikking die waar nodig eventuele vragen van slechthorende Oekraïners kunnen helpen beantwoorden.
- Andere initiatieven Stad Gent:

- In kader van het project de Digitale Communicatiewaai, gaven we vorig in 2022 opleiding aan medewerkers van Loket/Infopunt Migratie en GentInfoPunt. Dit jaar gaat een nieuwe reeks opleidingen door bij verschillende afdelingen van Dienst Burgerzaken. Deze opleiding focust op toegankelijke communicatie en dienstverlening, met extra aandacht voor anderstaligen en burgers met een beperking én ook de juiste (taal)hulpmiddelen inzetten in mondelinge gesprekken met die burgers*. Ervaringsdeskundigen spelen hierin een cruciale rol. * voorbeelden van (taal)hulpmiddelen: mobiele ringleiding, sociaal tolken, afstandstolk VGT, vertaalapplicaties en - toestellen...

Met betrekking tot het optimaliseren van de akoestiek bij totaalrenovaties en nieuwbouw, geef ik u graag onderstaande mee.

We zetten met de Stad in op het optimaliseren van akoestiek in nieuwbouw en totaalrenovaties door de meest recente richtlijnen met betrekking tot de comfortniveaus voor akoestische isolatie en geluidsoverdracht op te nemen in onze bestekken. Dat gaat concreet over de norm NBN S01-400-2:2012 'Akoestische criteria voor schoolgebouwen'.

In die norm worden eisen beschreven omtrent luchtgeluidsisolatie, contactgeluidsisolatie, gevelisolatie, installatielawaai en nagalmtijd en geluidsabsorptie. In de recente bestekken voor nieuwbouwprojecten wordt opgenomen dat er een studiebureau akoestiek betrokken moet worden. Op deze manier nemen we het belang voor het aspect 'akoestiek' nu mee in de ontwerpen. Wat niet haalbaar is, is projecten initiëren uitsluitend omwille van een problematiek omtrent akoestiek. Dit aspect wordt wel meegenomen in de grotere renovatieprojecten die onder de noemer 'integrale aanpak' vallen.

Met betrekking tot concrete stappen die de Jeugddienst zet om de communicatie zoveel mogelijk visueel te maken en te ondersteunen met ondertitels.

De Jeugddienst werkt bij filmpjes op sociale media zo veel mogelijk met ondertitels, omdat jongeren het geluid niet of nauwelijks aanzetten. Bijna al het beeldmateriaal van de Jeugddienst is voorzien van ondertitels en/of tekst.

Ik hoop jullie met dit antwoord voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Evita Willaert

Schepen van Onderwijs, Opvoeding, Gezinsbeleid en Outreachend Werken